

ANALIZA COMPARATĂ PRIVIND OFERTA DE CREDITE PENTRU INVESTIȚII PE PIAȚA BANCARĂ

LECT.UNIV.DRD. MARCEL BOLOȘ

Universitatea din Oradea

EC.DRD. EDUARD FLOREA

Primăria Municipiului Oradea

EC.DRD. VALENTIN TRIFAN

Primăria Municipiului Oradea

For realizing this comparative analysis were used six criteria: the credit destination, the documentation needed for obtaining the credit, the duration, the credit's value, the necessary guarantees and the interest. In the ending are conclusions regarding the particularities of this kind of credit in Romanian market.

Oferta de produse bancare pentru investiții este des întâlnită pe piața bancară din România, aceasta îmbrăcând diverse forme cum sunt: creditul pentru investiții, creditul pe termen mediu, finanțarea investițiilor prin diverse programe de finanțare (inclusiv granturi) etc.

Pentru analiza comparată a ofertei de credite bancare pentru investiții au fost utilizate informații furnizate de Banca Comercială Română (conform datelor existente pe site-ul www.bcr.ro) și de Banca Română pentru Dezvoltare – Group Societe Generale (conform datelor existente pe site-ul www.brd.ro), utilizându-se următoarele criterii de comparație: a) destinația creditului; b) documentația necesară pentru obținerea creditului; c) durata de acordare; d) valoarea creditului; e) garanțiile necesare; f) dobânda.

a) **Referitor la destinația creditului**, pe baza datelor furnizate de cele două bănci au rezultat următoarele:

Tabel nr. 1 – Comparație privind creditul pentru investiții după criteriul destinația creditului

Banca Comercială Română	Banca Română de Dezvoltare
<ul style="list-style-type: none">• realizarea de noi capacități de producție• dezvoltarea / menținerea capacităților de producție existente• modernizarea / re tehnologizarea capacităților de producție, a utilajelor, mașinilor, instalațiilor, clădirilor existente, etc.	<ul style="list-style-type: none">• realizarea de noi obiective sau capacități de producție• extinderea, modernizarea și re tehnologizarea capacităților existente• procurarea de mașini utilaje, mijloace de transport sau alte mijloace fixe, cumpărarea de alte active fixe• realizarea de investiții publice de interes local• cumpărarea de acțiuni (lei)

Din comparația celor două categorii de informații privind creditul pentru investiții rezultă că acesta este destinat în principal realizării, modernizării și extinderii capacităților de producție precum și procurării, re tehnologizării mijloacelor fixe existente în patrimoniul companiilor industriale.

Ca răspuns la evoluțiile de pe piața produselor bancare – BRD și-a extins oferta pentru acest tip de credit și asupra investițiilor publice și a investițiilor financiare.

La nivelul economiei naționale, infuzia de capital în capacități de producție și active fixe ale companiilor industriale nu va avea decât un efect benefic concretizat într-o serie de indicatori care îmbunătățesc performanța financiară a companiilor, cum sunt:

- sporirea productivității muncii;

- creșterea ofertei de produse și servicii pe piață;
 - rentabilitatea unor sectoare de activitate din economia națională.
- b) Referitor la **documentația necesară pentru obținerea creditului**, au rezultat următoarele:

Tabel nr. 2 – Comparație privind creditul pentru investiții utilizând criteriul documentației

Banca Comercială Română	Banca Română de Dezvoltare
<ul style="list-style-type: none"> • cererea de credite • documente care atestă situația economico – financiară a societății • fluxul de lichidități și bugetul de venituri și cheltuieli • garanții propuse • acordul de Consultare la Centrala Riscurilor Bancare • certificat de atestare fiscală • planul de afaceri • hotărârea AGA pentru contractarea și garantarea creditului • studiu de fezabilitate • documentația tehnico – economică aferentă obiectivului de investiții • autorizația de construcție cu avizele necesare • lista de investiții (dacă e cazul) • acte justificative pentru teren 	<ul style="list-style-type: none"> • acte și date juridice • situații financiar – contabile • bugetul de venituri și cheltuieli pentru perioada de creditare • fluxul de încasări și plăți pentru perioada de creditare • studiul de fezabilitate sau planul de afaceri • graficul de realizare al investițiilor • oferta pentru bunurile ce urmează a fi achiziționate iar în cazul construcțiilor contractul • alte documente în funcție de particularitățile afacerii

Reiese că ambele bănci prin documentațiile solicitate urmăresc:

- o analiză a **rentabilității activității** desfășurate de solicitantul creditului pentru investiții;
- o asigurare pentru **rentabilitatea proiectului de investiții** pe baza planului de afaceri și a studiului de fezabilitate solicitat în acest sens;
- o asigurare pentru **capacitatea de plată** a companiei industriale, aceasta va trebui să facă față la rambursarea serviciului datoriei și la cheltuielile de funcționare pentru activitatea desfășurată precum și cele aferente proiectului de investiții, pe baza fluxului de încasări și plăți.

Deși am putea aprecia că documentația solicitată de BRD este rezultatul unei flexibilizări a relației bancă – client (solicită 8 categorii de documente în raport cu 13 categorii de documente solicitate de BCR) totuși se poate aprecia că documentația solicitată de BCR este rezultatul unei bune asigurări împotriva riscurilor bancare.

- c) Referitor la **durata de acordare**, pe baza aceluiași surse de informații situațiile se prezintă conform tabelului de mai jos:

Tabel nr. 3 – Comparație privind creditul pentru investiții pe baza criteriul durata de acordare

Banca Comercială Română	Banca Română de Dezvoltare
<ul style="list-style-type: none"> • se acordă pe termen scurt, mediu și lung, pe cel mult 10 ani, cu perioadă de grație de cel mult 2 ani, iar pentru administrația publică locală maxim 1 an 	<ul style="list-style-type: none"> • este corelată cu dimensiunea și complexitatea proiectului, volumul creditului și capacitatea de plată a companiei industriale

Creditele pentru investiții sunt credite acordate pe termen mediu și lung întrucât atât durata de execuție a investițiilor cât și posibilitatea de a produce profituri viitoare depășesc de regulă un an.

Deși Banca Română pentru Dezvoltare corelează durata de acordare a creditului cu dimensiunea și complexitatea proiectului, volumul creditului și capacitatea de plată, ceea ce ar însemna o corelare a duratei creditului cu particularitățile proiectului de investiții, Banca Comercială Română include ca și avantaj în oferta sa bancară **perioada de grație** fiind socotită perioadă în care

investitorul realizează investiția, acumulează capital și își consolidează starea sa financiară pentru a face față ulterior serviciului de rambursare a datoriei contractate.

- d) Referitor la **valoarea creditului**, în tabelul de mai jos este prezentată situația comparativă rezultată pe baza aceluiași date:

Tabel nr. 4 – Comparație privind creditul pentru investiții utilizând valoarea creditului

Banca Comercială Română	Banca Română de Dezvoltare
<ul style="list-style-type: none"> • nivelul creditului este de maxim 85% din valoarea totală a investiției • nivelul creditului pentru plata avansului la leasing este de 80%, același credit poate fi acordat pentru plata valorii reziduale 	<ul style="list-style-type: none"> • se stabilește în funcție de amploarea proiectului de investiții până la o limită de 60 – 75% din valoarea acestuia • pentru cumpărarea de acțiuni, maxim 75% din valoarea contractului de vânzare – cumpărare

Din analiza acestor date reiese că ambele bănci solicită companiilor industriale participarea cu resurse proprii la finanțarea proiectului de investiții. Aceasta reprezintă în fapt o strategie a tuturor băncilor din economia națională pentru a face investitorii mai responsabili, prin utilizarea de resurse proprii, în realizarea proiectelor de investiții.

Efectul util al utilizării de resurse proprii constă și în diminuarea costurilor investiției atunci când aceste resurse provin din:

- utilizarea amortizării ca sursă proprie de finanțare
 - utilizarea profitului net ca sursă de finanțare a investiției, lăsată la dispoziția companiei industriale de către proprietari
- e) În privința **garanțiilor necesare**, situația celor două bănci comerciale este prezentată în tabelul nr. 5:

Tabel nr. 5 – Comparație privind creditul pentru investiții utilizând criteriul garanții

Banca Comercială Română	Banca Română de Dezvoltare
<ul style="list-style-type: none"> • Garanții reale imobiliare: <ul style="list-style-type: none"> – privilegiul – ipoteca • Garanții reale mobiliare: <ul style="list-style-type: none"> – depozit bancar, certificat depozit – titlurile la ordin – acțiunile – cesiunea de creanță – echipamente, instalații tehnologice – planul de afaceri – fondul de comerț – asigurare risc financiar pentru neplată • Garanții personale: <ul style="list-style-type: none"> – scrisori de garanție bancară – avalizarea titlurilor de credit – garanții de companie – garanții de la fonduri de garantare – garanții emise de Statul Român și autoritățile locale 	<ul style="list-style-type: none"> • se stabilesc în funcție de natura creditului, specificul activității companiei, categoria determinată de performanțele economico-financiare • se pot constitui din: <ul style="list-style-type: none"> – ipotecă asupra bunurilor imobile proprietatea companiei – ipotecă asupra bunurilor imobile proprietatea unui girant – scrisori de garanție și contragarantie – cesionarea drepturilor din încasări

Din analiza comparată a datelor cuprinse în tabel rezultă ce ambele bănci acceptă garanții atât reale (cu cele două forme, mobiliare și imobiliare) cât și personale. Principiul de prudență bancară impune ca valoarea garanției să nu depășească dublul valorii creditului acordat.

Ceea ce se poate remarca este faptul că băncile și-au diversificat garanțiile pentru a-și apropia serviciile lor către nevoile de finanțare ale companiilor. Portofoliul de garanții al oricărui client (format din garanții reale și personale) trebuie să asigure banca împotriva riscului de insolvabilitate al clienților săi.

- f) Referitor la **dobândă**, datele furnizate de cele două bănci sunt sintetizate în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 6 – Comparație privind creditul pentru investiții utilizând criteriul dobânzii

Banca Comercială Română	Banca Română de Dezvoltare
• este indexabilă, în funcție de costul resurselor	• este indexabilă, în funcție de costul resurselor

Deși pentru companiile industriale dobânda este un element de cost important, băncile își rezervă dreptul de a indexa (modifica) acest element de cost în funcție de costul de procurare al resurselor atrase sub formă de depozite. Pe piața bancară, importantă este **rata dobânzii de referință** comunicată de BNR în funcție de care se reglează ratele dobânzii la băncile comerciale de pe piață.

Din analiza comparată se pot desprinde următoarele **concluzii**:

1. Creditul pentru investiții este destinat să finanțeze modernizarea și extinderea capacităților de producție precum și dotarea cu echipamente și instalații tehnologice.

2. Ca o consecință a dinamismului ofertei de produse bancare, unele din aceste bănci au adaptat acest produs și la investițiile publice realizate de autoritățile publice locale precum și la cererea de investiții financiare.

3. Băncile, respectând principiul prudenței bancare, sunt orientate pentru a se proteja împotriva riscului de insolvabilitate al clienților.

4. Finanțarea proiectelor de investiții are loc în parteneriat cu compania industrială, fiind atrase atât surse proprii ale companiei, cât și sursele băncii. În practică, nivelul surselor proprii ale companiei variază între 15% (BCR) și 40% (BRD).

5. Duratele de acordare a creditelor pentru investiții, includ perioade de grație pentru ca investitorii să poată în aceste perioade să își realizeze investițiile, iar investițiile odată realizate să înceapă să genereze profit.

6. Garanțiile au fost adaptate la cerințele investitorilor, fiind întâlnite în practică atât garanții reale (cu cele două forme: mobiliare și imobiliare), cât și garanții personale.

Bibliografie:

1. Ungureanu P., - „Banking. Produse și operațiuni bancare”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
2. site www.bcr.ro
3. site www.brd.ro